

บทที่ 10

ทฤษฎีสถานของเลอวิน

Lewin's Field Theory

แนวความคิดของทฤษฎีสถานได้รับอิทธิพลจากความรู้ทางวิชาฟิสิกส์ เช่น ความรู้ในเรื่องสนามแม่เหล็ก เมื่อเกิดสนามแม่เหล็กขึ้นก็จะเกิดแรง พลังงานแม่เหล็กขึ้น นักจิตวิทยาในกลุ่มเกสตัลท์ (Gestalt Psychology) ได้นำแนวความคิดเชิงฟิสิกส์มาอธิบายปรากฏการณ์ทางจิตวิทยาในเรื่องการรับรู้ว่าการรับรู้วัตถุขึ้นอยู่กับรูปร่างส่วนรวมทั้งหมดของวัตถุนั้นที่ทำให้เกิดเป็นวัตถุนั้นขึ้นมา

ในระยะสงครามโลกครั้งที่ 1 เลอวินได้ร่วมงานกับกลุ่มเกสตัลท์ คือ Wertheimer และ Kohler เขาจึงได้รับความคิดในเรื่องทฤษฎีสถาน (field theory) มาด้วย

Kurt Lewin เกิดที่ปรัสเซีย ในปี ค.ศ. 1890 และตายในปี ค.ศ. 1947 เขาเข้าเรียนที่มหาวิทยาลัยเมืองมิวนิคและเบอร์ลิน ประเทศเยอรมันจนได้ปริญญาเอก หลังจากนั้นทำงานอยู่ในกองทัพเยอรมัน 4 ปี ก็ไปสอนหนังสือที่มหาวิทยาลัยเบอร์ลิน และทำหน้าที่ผู้ช่วยวิจัยในสถาบันจิตวิทยาด้วย ระยะเวลาที่ฮิตเลอร์เรืองอำนาจเขาได้รับเชิญไปสอนที่มหาวิทยาลัยแอสตันฟอร์ด ภายหลังเขาได้ย้ายครอบครัวมาอยู่ประเทศสหรัฐฯ จนตลอดชีวิต

แนวความคิดในเรื่องทฤษฎีสถาน (Field Theory)

เลอวินเป็นคนแรกที่ยึดถือทฤษฎีสถานในการอธิบายทุกสาขาของจิตวิทยา

ทฤษฎีสถาน คือ ทฤษฎีที่มาจากลักษณะของสนามแม่เหล็กในเชิงฟิสิกส์ว่าด้วยการเคลื่อนที่ของวัตถุ เลอวินเชื่อว่าพฤติกรรมก็เกิดจากพลังในลักษณะที่เป็นสนามเช่นเดียวกับพลังของสนามแม่เหล็ก สนาม (field) หมายถึงทุกอย่างที่เกี่ยวข้องในขณะนั้น ซึ่งจะเข้ามามีอิทธิพลต่อการตอบสนองของอินทรีย์ field ในที่นี้เป็น field ในเชิงจิตวิทยาเท่านั้น หมายถึงสิ่งที่เกี่ยวข้องกับบุคคลนั้นในขณะนั้นแต่ไม่ได้หมายถึงวัตถุหรือสภาพแวดล้อมของบุคคลนั้น

เลอวินนำทฤษฎีสถานมาใช้ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของสาเหตุและโครงสร้างที่แสดงความสัมพันธ์เหล่านี้ออกมาโดยอาศัยหลักเกณฑ์ทางวิทยาศาสตร์ ทฤษฎีของเขาจึงเป็นการวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรมและแสดงออกมาเป็นสมการ เขานำสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์มาใช้ในทฤษฎีของเขา

ลักษณะสำคัญของทฤษฎีของเลวิน สรุปได้ดังนี้.-

1. พฤติกรรมเป็นการทำงานของสนาม (field) ซึ่งเกิดขึ้นขณะที่เกิดพฤติกรรม
2. การวิเคราะห์เริ่มด้วยสภาพการณ์ในลักษณะที่เป็นส่วนรวม
3. บุคคลในสภาพการณ์ขณะนั้นสามารถแสดงออกมาในรูปของคณิตศาสตร์ได้

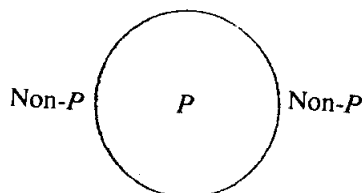
คำจำกัดความของ field

คือ ผลรวมของความจริง (facts) ที่ปรากฏอยู่รวมกันในลักษณะที่พึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน มีอิทธิพลซึ่งกันและกัน เลวินนำความคิดเรื่องทฤษฎีสถนามมาใช้กับจิตวิทยาในด้านต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง เช่น จิตวิทยาเด็ก วัยรุ่น ชนกลุ่มน้อย วิธีการของเขาคือ “การสำรวจการกระทำ” ซึ่งเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพของสังคม

โครงสร้างของบุคลิกภาพ (Structure of Personality)

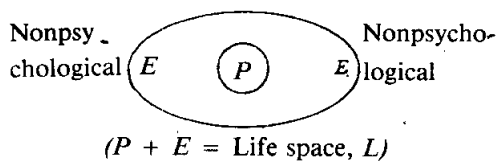
บุคลิกภาพประกอบไปด้วย Person (P) และ Psychological environment (E)

Person หมายถึงมนุษย์แต่ละคนที่มีตัวตน และแยกออกจากสิ่งอื่น ๆ เขาใช้สัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์แทน Person เลวินบอกว่าสิ่งที่แทน person จะเป็นอะไรก็ได้แต่ต้องแสดงให้เห็นว่าแยกจากสิ่งอื่น มีตัวตน ซึ่งเขาใช้สัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ เขาใช้วงกลมแสดงถึงความมีตัวตน และมีขอบเขตของ person และเป็นการแทนที่ว่าง

เขาใช้ภาษาทางคณิตศาสตร์ในการอธิบายความคิดของเขา เพราะเขาเห็นว่าภาษาทางคณิตศาสตร์ให้ความแน่นอน และให้รายละเอียดได้ดีกว่าอย่างอื่น เขาแสดงว่า person มีตัวตนโดยเขียนวงกลมแทนที่ว่าง และมีขอบเขตเฉพาะ ข้างนอกเป็นส่วนอื่น ๆ ซึ่งเขาเรียกว่า Non P เขาใช้รูปปิดแทน person เพื่อแสดงว่าเป็นคนละส่วนกับสิ่งอื่นและถูกล้อมรอบด้วยสิ่งอื่น ๆ

Psychological environment (E) หมายถึงอาณาเขตที่อยู่ล้อมรอบ person ประกอบไปด้วย facts (ความจริง) ต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไปเมื่อสภาพการณ์เปลี่ยนไป เขาแสดงอาณาเขตของ E ด้วยการสร้างวงรีขึ้นล้อมรอบ person อาณาเขตของ E จะอยู่ภายในวงรีและอยู่รอบ ๆ person ไม่นับรวม person

ถ้ารวม person กับ Psychological environment เข้าด้วยกันทั้งหมดก็จะรวมเป็นอาณาจักรที่เลวีน เรียกว่า Life space ข้างนอกวงรี (E) หรือ ข้างนอก Life space เป็นที่ว่างหมายถึง nonpsychological aspects of the universe หรือ Physical

World (บริเวณที่ไม่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทางจิตวิทยา หมายถึงบริเวณที่เป็นโลกของวัตถุ)

Life space ภายใน Life space ประกอบด้วย facts (ความจริง) ต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก หมายถึง facts เหล่านี้เป็น Psychological reality (ความจริงทางจิตวิทยา) ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อการแสดงออกของคนเรา

Facts เหล่านี้จะมีอาณาเขตของมันเป็นส่วน ๆ เรียกว่า region ใน region หนึ่งก็จะมี fact อย่างหนึ่ง การทำงานของ facts ต่าง ๆ ใน Life Space ทำให้เกิดพฤติกรรม เลวีนเชื่อมเป็นสมการว่า

$$B = F(L)$$

พฤติกรรมเป็นผลจากการทำงานของ Life Space

งานที่สำคัญของจิตวิทยาเกี่ยวกับพฤติกรรมก็คือ การทำความเข้าใจพฤติกรรมของแต่ละคนจากผลรวมของ facts ทางจิตวิทยาที่อยู่ใน Life Space ขณะนั้น การที่บอกว่า $B = F(L)$ เชื่อมได้อีกอย่างหนึ่งว่า $B = F(P, E)$

Life Space ล้อมรอบด้วย Physical World แต่ไม่ได้หมายความว่า เป็นส่วนหนึ่งของ Physical World แต่สิ่งที่อยู่ใน Physical World สามารถมีอิทธิพลต่อ Life Space ในบริเวณของ E ได้ หมายความว่าทำให้ E มีการเปลี่ยนแปลงได้ Facts ใน E ก็สามารเปลี่ยนแปลง Physical World ได้ การติดต่อระหว่าง E กับ Physical world เกิดขึ้นโดยการซึมผ่านกันได้ เพราะตามบริเวณสันอาณาเขตมีลักษณะเป็นเยื่อบาง ๆ ซึ่งสิ่งที่อยู่ภายในและภายนอกสามารถผ่านเข้าออกได้

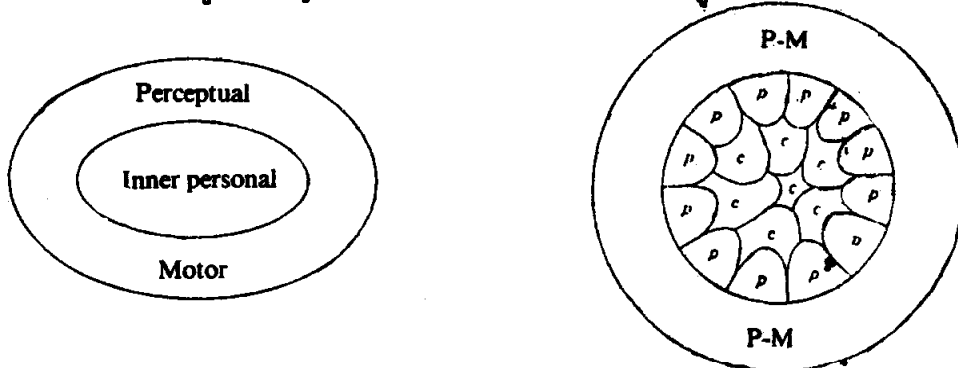
ระหว่าง P กับ E ก็มีการติดต่อกันได้ในลักษณะเดียวกัน facts ของ E จะมีอิทธิพลต่อ P และได้รับอิทธิพลจาก P ด้วย เขียนเป็นสมการได้ว่า $P = F(E)$ และ $E = F(P)$

Concepts อื่น ๆ เกี่ยวกับโครงสร้างบุคลิกภาพที่สำคัญได้แก่

1. The differentiated Person, Person มีได้มีลักษณะเป็นหน่วยเดียว แต่เป็นการรวมกันของส่วนประกอบต่าง ๆ ประปนกัน แต่ละส่วนจะมีการติดต่อและมีอิทธิพลซึ่งกันและกัน ส่วนต่าง ๆ ของ Person แยกออกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ บริเวณชั้นนอกกับชั้นใน

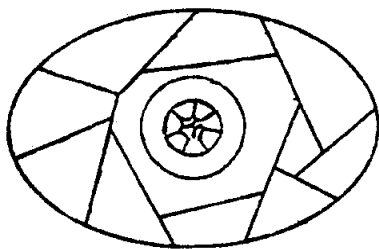
ชั้นนอก เรียกว่า Perceptual-Motor-Region (P-M) เป็นส่วนที่เกี่ยวกับขบวนการรับรู้ รับสัมผัส และการเคลื่อนไหวต่าง ๆ

ชั้นในเรียกว่า Inner-Personal Region (I - P) ซึ่งแบ่งออกเป็นเซลล์ต่าง ๆ อีก บริเวณของ I - P ติดต่อกับตรงกลาง E ไม่ได้ต้องผ่าน P - M ก่อน บริเวณของ I - P เป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับการผลิตพลังงาน energy ความเครียด (tension) และความต้องการ (need) ต่าง ๆ ภายใน I - P แบ่งออกเป็น P (Peripheral Cell) อยู่รอบนอก และ C (Central Cell) อยู่ตรงกลาง

2. The Differentiated Environment สิ่งแวดล้อมทางจิตวิทยา (E) ก็มีลักษณะเป็นการรวมของส่วนประกอบต่าง ๆ เช่นเดียวกับ Person ภายใน psychological environment มี fact หลาย ๆ อย่างรวมกันและมีอิทธิพลต่อ P, P จะเคลื่อนไหวไปในบริเวณใดก็ได้ภายใน E แต่ละส่วนย่อย ๆ ใน E ก็จะมีความสัมพันธ์ และมีอิทธิพลซึ่งกันและกันได้ การเคลื่อนไหวของ P จะทำให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่าง P กับ E ในบริเวณนั้นมากกว่าในบริเวณอื่น การวิเคราะห์ fact ของ psychological environment ได้อย่างแม่นยำจะทำให้ทราบสิ่งที่กำหนดพฤติกรรมในขณะนั้น

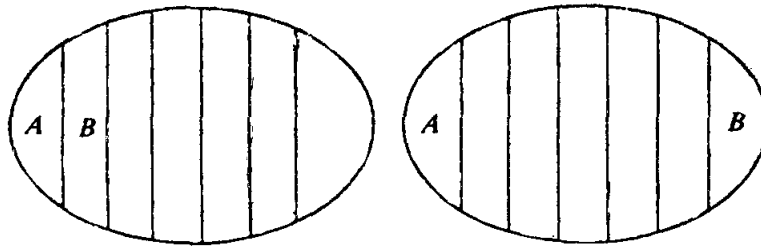
3. Connection between region (การติดต่อระหว่าง regions ต่าง ๆ) Life Space จะแสดงถึงคนเราในขณะนั้นในขณะหนึ่งที่แตกต่างกันออกไป ความแตกต่างของ Life Space เกิดจากขนาดและจำนวน region ภายใน Life Space ของแต่ละคนซึ่งไม่เท่ากัน และเมื่อสภาพการณ์เปลี่ยนไป Life Space ของคนเดียวกันก็เปลี่ยนไปได้ตลอดเวลาด้วย

แต่ละ region ก็จะมีเส้นแบ่งทำให้ผ่านถึงกันไม่สะดวก แต่ละ region จะมี fact หนึ่งอย่าง region ใน E ก็จะมี psychological fact 1 อย่าง ใน 1 region อะไรก็ตามที่คนเรารู้สึกหรือเกี่ยวพันในขณะนั้นที่ทำการศึกษาก็เป็น fact ทั้งหมด เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เราพบก็เป็นการทำงานของ facts ต่าง ๆ เช่น เราเห็นคนนั่งเก้าอี้ fact ของเราขณะนั้นได้แก่ คนและเก้าอี้ เป็นต้น

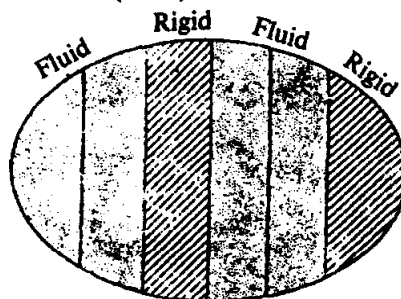
การติดต่อกัน (Connection) เกิดขึ้นเมื่อ fact ของ region หนึ่งกำลังติดต่อกับอีก region

หนึ่ง ทำให้เกิดการขยาย แทนที่ เพิ่ม หรือ ลด fact ของ region อื่น ๆ การมีอิทธิพลซึ่งกันและกันจะเกิดขึ้นได้ง่ายหรือยากขึ้นอยู่กับความใกล้ของ region region ที่อยู่ใกล้กันจะมีการติดต่อกันง่ายกว่า region ที่อยู่ห่างกัน

ความหนาบางของเส้นกั้นอาณาเขตก็มีส่วนทำให้การติดต่อกันระหว่าง region ง่ายหรือยาก เส้นกั้นอาณาเขตที่บางจะทำให้เกิดการติดต่อกันง่ายกว่าเส้นกั้นอาณาเขตที่หนา

ประการสุดท้าย คือ คุณสมบัติของ fact ถ้ามีลักษณะแข็ง (rigid) ก็จะทำให้เกิดการติดต่อยาก ในขณะที่ fact มีคุณสมบัติเหลว (fluid) ติดต่อกันง่ายกว่า

การติดต่อกันจะเป็นไปในขณะหนึ่งแล้วก็เปลี่ยนแปลงไปอีก นอกจากนี้จะมีสิ่งที่ทำให้เกิดการคงที่ ดังนั้นเราจึงไม่สามารถกำหนดบุคลิกภาพของคนเป็นเวลานานได้ เสวียนจึงไม่สนใจบุคลิกภาพที่มีลักษณะแน่นอนเหมือนคนอื่น ๆ

4. The number of regions (จำนวนของ region) จะมีจำนวนมากน้อยแค่ไหนขึ้นอยู่กับ facts ในขณะหนึ่ง ๆ ถ้ามี 2 อย่างก็มี 2 region เช่น fact ของการเล่นกับการทำงาน ทั้งหมดแบ่งออกเป็น 2 region จำนวนของ region จึงไม่แน่นอน เพิ่มหรือลดได้

5. ตำแหน่งของ person ใน environment การเคลื่อนที่ของ Person จะมีทิศทางไปในบริเวณที่ facts ใน person กับ fact ใน environment ใกล้เคียงกัน fact ของ person ก็คือ need ต่าง ๆ fact ของ psychological environment ก็คือ valence need กับ valence ตรงกัน แต่อาจไม่ตรงกับสิ่งแวดล้อมในโลกภายนอกก็ได้

6. Locomotion and Communication

Locomotion คือ การเคลื่อนที่ของ fact ต่าง ๆ จาก region หนึ่งไปยัง region อื่น ๆ เกิดจากอิทธิพลของ fact ใน region หนึ่งต่อ fact ที่เกี่ยวข้องขณะนั้นทำให้เกิดการเคลื่อนที่ของ fact เช่น fact ใน region หนึ่งจะเข้ามามีอิทธิพลแทนอีก region หนึ่ง เช่นการที่เพื่อนส่ง note มาให้ขณะฟังครูสอน fact ของเพื่อนและ note จะเข้ามามีอิทธิพลแทน fact ของการสอนของครู

Communication คือการติดต่อกันของ region ที่กำลังมีความสัมพันธ์กันทำให้เกิด Locomotion ขึ้นทั้ง Locomotion และ Communication เป็นผลของการทำงานของ fact ต่าง ๆ

7. Restructuring for the life space (การจัดโครงสร้างใหม่ของ life space) เมื่อมีการติดต่อกันของ facts ต่าง ๆ ก็ทำให้เกิดการจัดอาณาจักรใหม่ของ life space ด้วย

บางอาณาจักร region ขยายขึ้น บางอาณาจักรจำนวนลดลง ขึ้นอยู่กับการเพิ่ม fact ใหม่ หรือการเลือนหาย (ถูกลบออก) ของ fact เก่า ๆ จาก life space ตำแหน่งของอาณาจักรที่สัมพันธ์อาจเปลี่ยนแปลง อาณาจักรที่อยู่ห่างอาจเข้ามาชิดกัน ที่อยู่ชิดกันอาจแยกห่างออกไป เส้นกั้นอาณาเขตก็อาจบางลงหรือหนาขึ้นได้ และคุณสมบัติที่แข็งแกร่งอาจอ่อนลง หรือที่เดิมเป็น fluidity ก็อาจกลายเป็น rigidity ได้ ทั้งหมดนี้เป็น Restructuring of the life space

8. Levels of Reality(ระดับของความจริง)

Reality จะต้องประกอบด้วย การเคลื่อนที่ที่จริง ๆ (actual locomotion)

Unreality ประกอบด้วย การเคลื่อนที่ในจินตนาการ (imaginary locomotion)

การที่บุคคลเป็นสมาชิกสมาคม เปลี่ยนงาน พยายามแก้ปัญหา เป็น actual locomotion ถือว่าอยู่ในระดับของ reality

การที่คิดวางแผนจะทำสิ่งต่าง ๆ เป็นระดับที่อยู่กึ่งกลางระหว่าง realistic กับ unrealistic การคิดเพ้อฝัน เป็น imaginary locomotion อยู่ในระดับ unrealistic

9. The Time Dimension on Perspective (มิติของเวลา)

เหตุการณ์ในอดีตและอนาคต ไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมในปัจจุบัน แต่ทัศนคติ ความรู้สึก และความนึกคิดในเรื่องอดีตและอนาคตสามารถมีอิทธิพลต่อการกระทำของบุคคลได้ ความหวังในอนาคตอาจมีความสำคัญมากกว่าความยากลำบากที่กำลังเป็นอยู่ได้

กลไกของบุคลิกภาพ (The Dynamics of Personality)

Lewin แสดงโครงสร้างของ Life Space เป็นแผนผังที่เต็มไปด้วย fact ทั้งหมดที่จำเป็น

สำหรับการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ แต่จากโครงสร้างนี้บอกไม่ได้ว่าบุคคลจะแสดงพฤติกรรมใด ในการทำความเข้าใจพฤติกรรมจึงต้องพิจารณากลไกของบุคลิกภาพ ซึ่งได้แก่ energy, tension, need, valence, force, (vector)

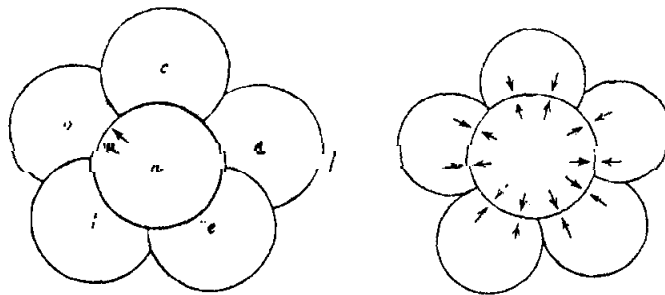
energy หมายถึงพลังงานทางจิต (psychical energy) เป็นตัวการที่ทำให้เกิดบุคลิกภาพ พลังงานทางจิตจะถูกขับออกมาเพื่อปรับระบบ Person ที่ตกอยู่ในภาวะไม่สมดุลให้คืนสู่สภาพสมดุล (equilibrium) ภาวะไม่สมดุล (disequilibrium) เกิดจากการเพิ่มของความเครียด (tension) ณ ตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งของระบบโครงสร้างบุคลิกภาพและมีผลต่อบริเวณอื่น ๆ ภายในระบบไปด้วย tension เกิดขึ้นเมื่อได้รับสิ่งเร้าภายนอก หรือเกิดการเปลี่ยนแปลงภายใน เมื่อเกิด tension ขึ้น จะเกิดการทำงานของพลังจิตจนกว่า tension จะลดลงและระบบต่าง ๆ คืนสู่สภาพสมดุล การขับพลังงานทางจิตก็หยุดระบบทั้งหมดอยู่ในระยะพักจนกว่าจะเกิด tension ขึ้นใหม่

tension คือภาวะที่ person (P) มีการสัมพันธ์กันระหว่าง region ต่าง ๆ ของเซลล์ชั้นใน (I - P)

แต่ละ region เวลาทำงานเรียกว่า system

tension มีคุณสมบัติที่สำคัญ ๆ อยู่ 2 อย่าง คือ

(1) ภาวะเครียดของ system หนึ่งจะกระจายความเครียดไปสู่ system ที่อยู่ล้อมรอบซึ่งมีความเครียดต่ำกว่า เพื่อปรับให้มีความเครียดเท่า ๆ กัน เช่น system a มีความเครียดสูงจะเกิดการกระจายความเครียดไปยัง system b, c, d, e, f จนเท่ากัน ดังภาพ

การทำให้ tension เท่า ๆ กันเรียกว่า ขบวนการ(process)process เหล่านี้อาจเป็น การคิด การจำ การรู้สึก การรับรู้ การกระทำ หรืออื่น ๆ เช่นคนที่ต้องการแก้ปัญหาจะเกิดสภาพ tension ขึ้นที่ system หนึ่ง ในการแก้ปัญหาและลด tension ลง tension จะระบายออกไปโดย process ของการคิด จนกว่าจะค้นพบวิธีแก้ปัญหา ซึ่งทำให้ person กลับสู่สภาพ equilibrium

สภาพ equilibrium นี้ไม่ได้หมายความว่าปราศจาก tension ในระบบแต่หมายความว่า

ส่วนต่าง ๆ ของระบบมี tension เท่า ๆ กันเป็นส่วนใหญ่ อาจมีบางส่วนของระบบที่ยังมี tension สูงซึ่งอาจเกิดจากการแก้ปัญหาที่ทววน แต่ส่วนที่เหลือสงบแล้ว เพราะเป็นไปไม่ได้ที่ tension จะเท่ากันอย่างแท้จริงทุกระบบในขณะที่ยังมีชีวิตอยู่ tension ที่ยังเหลือสูงอยู่ในบางส่วนนี้เองที่จะทำให้เกิดการใช้พลังงานอีกต่อ ๆ ไป

คนที่สร้างสภาวะสมดุลในระดับที่มี tension สูงจะต่างจากคนที่สร้างความสมดุลในระดับที่มี tension ต่ำ คนที่ระดับ tension สูงจะแสดงพฤติกรรมทางกายตลอดเวลา ไม่อยู่นิ่ง

(2) tension ออกแรงกดบนเส้นกันอาณาเขตของ system ที่อยู่ชิดถ้าเส้นกันแข็งแรง การกระจายของ tension จะถูกขัดขวาง ในกรณีนี้ tension จะพุ่งไปสู่ system ใกล้เคียงอื่นที่เส้นกันบางและผ่านไปได้ง่ายกว่า tension จะไม่กระจายไปยังทุก system ที่อยู่รอบ ๆ เส้นกันที่หนาแข็งแรง หมายความว่ามีการต่อต้านของ system นั้น ๆ ในการที่ tension ของอีก system หนึ่งจะผ่านเข้าไป

Need (ความต้องการ) ได้แก่ สภาวะทางร่างกาย เช่น ความหิว กระจาย ความต้องการทางเพศ ความปรารถนาสิ่งต่าง ๆ เช่น มีงานทำ มีคู่ครองหรือความตั้งใจจะทำสิ่งหนึ่งสิ่งใด Need มีความหมายเช่นเดียวกับแรงจูงใจ (motive) ความปรารถนา (wish) แรงขับ (drive) และแรงกระตุ้น (urge)

need จะเร้าให้เกิดสภาวะของ tension และพลังของพลังงานจิตก็จะเกิดบริเวณ inner-personal region คือส่วนที่อยู่ในชั้นในของ Person

เลอวิน อธิบายว่า need มี 2 ชนิด คือ need ที่เป็นสภาพขาดแคลนทางร่างกายจริง ๆ กับ quasi need คือความต้องการที่เฉพาะเจาะจงลงไปควบคู่กับสภาพทางร่างกาย หรือต้องการสิ่งที่จะนำไปสู่ความต้องการที่แท้จริง เช่น หิว และต้องการกินอาหารที่ภัตตาคารแห่งหนึ่ง

Valence เป็นคุณสมบัติของ region ในสิ่งแวดล้อมทางจิตวิทยา (psychological environment) ซึ่งจะทำให้เกิดการเคลื่อนที่ของ value หลังจากเกิด region, need, tension และ energy แล้ว หมายถึงคุณค่า (value) ของแต่ละ region ที่มีต่อ person คุณค่ามี 2 ด้าน คือ positive value (คุณค่าทางบวก) กับ negative value (คุณค่าทางลบ)

region ที่เป็น positive value จะประกอบไปด้วยสิ่งที่จะลด tension ได้ ถ้า person เคลื่อนที่มายัง region นั้น และ person จะมีการเคลื่อนที่มายัง region นั้นในกรณีเช่นนี้ region นั้นจะมีคุณสมบัติเป็น positive valence เช่น region ของอาหารจะมี positive valence เมื่อคนกำลังหิว

